

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№.....
..... 2021 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

От проф. Николай Денков – министър на образованието и науката

Относно: *Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на наименованието на Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (приет с Постановление № 237 на Министерския съвет от 23 октомври 2017 г., обн. ДВ, бр. 86 от 27.10.2017 г.)*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на наименованието на Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж и за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за

интелигентен растеж“ (приет с Постановление № 237 на Министерския съвет от 23 октомври 2017 г., обн. ДВ, бр. 86 от 27.10.2017 г.).

Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ИА ОПНОИР) е създадена с Постановление № 237 на Министерския съвет от 23 октомври 2017 г. Агенцията е самостоятелно юридическо лице, второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на образованието и науката. Съгласно чл. 2 от Постановление № 237 на Министерския съвет от 23 октомври 2017 г. ИА ОПНОИР изпълнява функциите на управляващ орган на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020 г. и всички произтичащи от това задължения и отговорности съгласно националното законодателство и правото на Европейския съюз, както и функциите на междинно звено по приоритетни оси 3 и 4 на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007 - 2013 г. до нейното приключване.

С т. 1, б. „б“ от Решение № 712 на Министерския съвет от 6 октомври 2020 г. за определяне на структурите, отговорни за управлението, контрола, отчетността, координацията и одита на програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд+, Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, Фонда за справедлив преход, Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Фонд „Вътрешна сигурност“, Фонд „Убежище и миграция“ и Инструмента за финансово подпомагане на управлението на границите и за визите като част от Фонда за интегрирано управление на границите за програмен период 2021-2027 г., и програмите за сътрудничество, в които Република България участва за програмен период 2021-2027 г. (Решение № 712 на Министерския съвет 06.10.2020 г.) на ИА ОПНОИР е възложено да изпълнява функциите на управляващ орган на Програма за образование.

Във връзка с Решение № 712 на Министерския съвет от 06.10.2020 г. е целесъобразно да бъде променено наименованието на Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ на Изпълнителна агенция „Програма за образование“, като в Устройствения правилник на ИА ОПНОИР бъде въведена и функцията на управляващ орган на Програмата за образование за периода 2021-2027 г. С изменението на наименованието на агенцията и допълване на функциите ѝ като управляващ орган (УО) на Програмата за образование ще се отразят дейностите, осъществявани във връзка с предстоящия програмен период, и те ще кореспондират на конкретните цели на агенцията, произтичащи от задълженията по изпълнение, управление и контрол на програмни инструменти, подкрепящи

образованието, или възложени с акт на Министерския съвет или на министъра на образованието и науката.

В проекта на Постановление са предвидени и изменения в Устройствения правилник на ИА ОПНОИР, засягащи числеността на администрацията, при съобразяване на § 16, ал. 7 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията. С тази разпоредба се дава възможност за осигуряването на дейностите по изпълнението и/или управлението на проекти или програми, финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове с бенефициент - администрация на изпълнителната власт, само за срока на съответната дейност по проекта или програмата чрез назначаване на служители по срочно трудово правоотношение, ако техните възнаграждения са допустими за финансиране изцяло със средства от съответния проект или програма.

В Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията са определени функциите на длъжността „сътрудник по управление на европейски проекти и програми“, а именно да подпомага управлението и изпълнението на помощта от оперативните програми на Европейския съюз, Програмата за сътрудничество „България - Швейцария“, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм, Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни и други европейски програми. Длъжността е свързана с предоставянето на специфична експертиза при управление и изпълнение на проектите, съфинансирани от програмите, както и при изготвянето, управлението, изпълнението, мониторинга, оценката, информацията и контрола на програмите.

С проекта на Постановление се предлага изменение на Устройствения правилник на ИА ОПНОИР, с което общата численост на персонала се увеличава с 9 (девет) бройки за сътрудници по управление на европейски проекти и програми.

С Постановление № 70 на Министерския съвет от 02.03.2021 г. за приемане на Устройствения правилник на Държавната агенция за научни изследвания и иновации, общата численост на ИА ОПНОИР беше намалена от 115 на 109 щатни бройки, което затруднява ефективното изпълнение на функциите по управление на ОП НОИР и подготовката за следващия програмен период.

Във връзка със застъпването на програмен период 2014-2020 г. и програмен период 2021-2027 г. обемът на работа в агенцията е увеличен многократно, тъй като се изпълняват както дейности по ОП НОИР 2014-2020 г., така и дейности по разработване на Програма за образование 2021-2027 г. С Решение № С(2021) 3393 final от 07.05.2021 г. Европейската комисия одобри четвърто изменение на ОП НОИР за увеличаване на бюджета ѝ с определения

финансов ресурс за 2021 г. по линия на инициативата REACT-EU, чрез създаване на нова Приоритетна ос 5 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ със 100% финансиране от Европейския социален фонд. Предвидено е през втората половина на 2021 г. да се уточни ресурсът по инициативата за 2022 г., вследствие на което ще се процедира ново изменение на ОП НОИР, подготовка, оценка и договаряне на операцията за подкрепа.

До приключване на ОП НОИР през 2023 г. предстоят редица оценки и процеси по наблюдение, провеждане на заседания на Комитета за наблюдение (КН) на ОПНОИР и/или на писмени процедури за неприсъствено вземане на решения на КН. Програмният период 2014 – 2020 г. е в напреднала фаза на изпълнение и процесите по обявяване на нови процедури, респ. оценяване на постъпили проектни предложения, както и договаряне на предложените за финансиране проекти, не е приключил. През последните години се наблюдава ежегодно необходимост от изменения на ОП НОИР, както свързани с прехвърляне на финансов ресурс между приоритетни оси в рамките на програмата или между оперативни програми, така и предстоящо изменение във връзка със средствата по линия на инициативата REACT-EU за 2022 г. По отношение на Програма за образование през 2021 г. тече засилен дейност по нейното изготвяне и съгласуване със службите на Европейската комисия (ЕК). С одобрението на Програма за образование за програмен период 2021-2027 г. ще стартират процеси по изпълнението ѝ, свързани със сформирани на КН, изготвяне на процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, различни анализи и др. След стартиране на Програмата за образование се очаква обявяване на процедури по нея, организиране на оценителния процес на подадени проектни предложения, договаряне на предложените за финансиране, мониторинг, верификация, плащания. На практика ИА ОПНОИР работи едновременно по три инструмента за финансиране, всеки от които има своите особености.

В допълнение, по приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“ на ОП НОИР са договорени средства в размер на над 430 млн. лв., над 75 % от които са инвестиции в инфраструктура, по-конкретно дейности, свързани със строителство и доставки на научноизследователско оборудване. Размерът на средствата предполага разходването им чрез провеждане на обществени поръчки на висока стойност и сложни по характер. Основната тежест при верификацията на тези проекти пада върху качествения и навременен контрол на външните възлагания. Към момента по приоритетна ос 1 са верифицирани около 35 % от договорените средства, което означава, че предстои да бъдат отчетени и проверени още голям брой обществени поръчки. По останалите приоритетни оси, финансирани от Европейския социален фонд, включително по линия на инструмента REACT-EU, съществена част от средствата се разходват от бенефициентите след проведени процедури за избор на изпълнител

по реда на ЗУСЕСИФ/ЗОП. При установени отклонения от правилата за възлагане на обществени поръчки, ИА ОПНОИР провежда производства по определяне на финансови корекции, които приключват с издаването на индивидуални административни актове, съответно служителите от агенцията осъществяват процесуално представителство по съдебни производства при обжалване на актовете от страна на бенефициентите. Практиката показва нарастване на броя и спецификата на производствата по определяне на финансови корекции по чл. 73, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ), съответно увеличаване на броя на съдебните производства срещу актове на ръководителя на УО. Извършват се и последващи проверки за дълготрайност на операциите по приоритетна ос 1 на ОП НОИР и проверки за спазване на изискванията за държавни помощи. През новия програмен период е предвидено да се използват финансови инструменти за част от дейностите, което е изцяло нова сфера на дейност за УО на ОП НОИР.

Във връзка със стартирането на Програмата за образование през програмен период 2021-2027 г. и приключването на ОП НОИР 2021-2020 в следващите няколко години се очаква обемът работа да се увеличи значително, поради което предлагам да бъде увеличен с девет бройки за сътрудници по управление на европейски проекти и програми административният капацитет на УО, съответно - две бройки за звеното, ангажирано с програмиране, наблюдение и оценка, три бройки – за подбор на проекти и договаряне, три бройки – за верификация и една бройка – за управление на риска и контрол. Средствата за техните възнаграждения ще бъдат изцяло за сметка на съответните програми.

С проекта на Постановление се прецизират и част от функциите на дирекциите в администрацията.

Предложеният проект на акт няма да окаже пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка съгласно Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Във връзка с чл. 28, ал. 2, т. 5 от Закона за нормативните актове предложените промени нямат отношение към правото на Европейския съюз.

В съответствие с чл. 20 от Закона за нормативните актове е извършена предварителна частична оценка на въздействието на проекта на нормативен акт, която е съгласувана с администрацията на Министерския съвет по реда на чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове, по проекта на акт е проведено публично обсъждане, като проектът на постановление, докладът към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Администрацията на Министерския съвет от съгласуването на оценката са публикувани на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни. Направените бележки и предложения са отразени съгласно приложената към доклада справка.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32-34 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Получените становища, заедно със справка за приетите и неприетите предложения и бележки, както и съображения за това, са приложени към настоящия доклад.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание на чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Министерския съвет да приеме предложени проект на Постановление за изменение на наименованието на Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

ПРОФ. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ

Министър на образованието и науката